

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 5 Ms 4:1-2.6-8)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Mooses rääkis rahvale ja ütles: “Kuula, Iisrael, seadusi ja määrusi, mida mina õpetan teid pidama. Kuulake, ja te jääte elama ning lähete ja pärite maa, mille Issand, teie esiisade Jumal, teile annab. Ärge lisage midagi sellele, milleks mina teid kohustan, ja ärge heitke sellest midagi kõrvale, vaid pidage Issanda, oma Jumala käske, millest mina olen teile rääkinud. Pidage neid au sees ja käige nende järgi, sest see on teie tarkus ja mõistlikkus rahvaste silme ees, kes ütlevad neid seadusi kuuldes: “See suur rahvas on tõesti tark ja mõistlik!” Sest millisel suurel rahval on jumalad, kes on neile nii lähedal nagu Issand, meie Jumal, on meile iga kord, kui me teda hüüame? Ja millisel suurel rahval on seadused ja määrused, mis on nii õiglased nagu kogu see käsuõpetus, mille ma täna panen teie kõigi ette?”

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 15:2-3 4.5. R:1)

R: Issand, kes tohib elada su pühal mäel?

See, kes elab laitmatult ja on õiglane,
räägib tõtt oma südamest;
kes ei peksa keelt ega tee teisele kurja
ega laima oma ligimest.

R:

Kelle silmis on nurjatud põlgust väärt,
kuid au sees need, kes kardavad Issandat.

Kes annab vande enda kahjuks,
aga oma vannet ei murra.

R:

Kes ei anna oma raha laenuks
selleks, et kasu saada,
ega võta süütu vastu altkäemaksu.

Kes nii teeb, ei kõigu ialgi!

R:

(Teine lugemine Jk 1:17-18.21b-22.27)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Mu armsad vennad, kõik hea, mis meile osaks saab, ja iga täiuslik kingitus tuleb ülalt, valguse Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varju. Vabal tahtel on ta meid sünnitanud tõe ja sõnaga, et me oleksime tema loodu uudseviili. Võtke tasase meelega vastu see sõna, mis teisse on istutatud ja mis võib teie hinged päästa. Kuid ärge seda sõna üksnes kuulake, vaid tehke selle järele, muidu te petate iseennast. Sest puhas ja laitmatu teenimine Jumala ees on see: vaeslaste ja lesknaiste eest hoolitsemine nende viletsuses ja hoidumine end maailmaga rüvetamast. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jk 1:18)

Halleluuja. Vabal tahtel on Isa meid sünnitanud tõe ja sõnaga, et me oleksime tema loodu uudseviili. Halleluuja.

(Evangeelium Mk7:1-8.14-15.21-23)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal kogunesid Jeesuse juurde variserid ja mõned kirjatundjad, kes olid tulnud Jeruusalemmast. Ja nad nägid, et tema jüngrid võtavad leiba ebapühade, see on, pesemata kätega. Variserid ise ja juudid ei söö enne, kui nad on peotäie veega käsi pesnud. Nii peavad nad oma esivanemate pärimust. Ka turult tulles ei söö nad enne, kui on käsi pesnud. Ja on veel palju muud, mida nad on võtnud pidada, nagu karikate, astjate ja katelde loputamine.

Ning variserid ja kirjatundjad küsisid Jeesuselt: “Miks sinu jüngrid ei ela esivanemate pärimuse järgi, vaid võtavad leiba pesemata kätega?” Aga tema vastas neile: “Prohvet Jesajal on õigus, kui ta teie, silmakirjatsejate, kohta ütleb: see rahvas austab mind huultega, kuid tema süda on minust kaugel. Ilmaeagu teenivad nad mind nii, sest nende õpetus on inimeste käskimised. Te jätate kõrvale Jumala käsu ja peate inimeste pärimust.”

Siis kutsus Jeesus rahva taas enda juurde ja ütles: “Kuulake mind kõik ja mõistke! Miski ei saa tulla inimese sisse väljaspoolt ja teda rüvedaks teha, vaid see, mis inimese seest välja tuleb, rüvetab teda. Sest seespoolt, inimese südamest, tulevad kurjad mõtted, kõlvatus, vargus, tapmine, abielurikkumine, ahnus, lõbuhimu, kurikavalus, liiderlikkus, kadedus, jumalasalgamine, kõrkus ja rumalus. Kogu see kurjus tuleb seespoolt ja rüvetab inimest.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, nii mõnelgi vaimulikul on jutluste jaoks oma lemmiknäited, mis sageli pärinevad nende vahetust kogemusest. Riia piiskopi, kardinal Julijans Vaivodsi lemmiknäiteks, mida ta sagedasti kasutas, oli üks juhtum II maailmasõja päevilt. Pärast pommirünnakut Liepāja linnale, kus ta tollal preestrina töötas, palus üks naine matta oma abikaasa, kes oli pommitabamusest surma saanud. Matus peeti ja kirst maeti maha, kuid järgmisel päeval tuli naine, väike pambuke käes, ja teatas kurvalt, et osa tema mehest jäi matmata – nimelt leidnud ta üles oma abikaasa aju, mis oli purustatud koljust lööklainega eemale paisatud. Mis teha, eks tuligi see siis järelmatta...

Moraal, mis kardinal sellele loole alati lisas, kõlas järgmiselt: kuigi see sündmus oli väga traagiline, on ta hiljem tähele pannud, et tegelikult pole selleks, et oma aju kaotada, sõda vajagi – mõni inimene oskab oma aju ära kaotada ka rahu ajal, ja veel raskemate tagajärgedega. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimest ei rüveta see, mis tema sisse läheb, vaid see, mis temast välja tuleb. (vrdl. Mk 7:15) Kas tõesti? Ilmale tulles saab ju igäüks oma esimese kasvatuse mitte seespidi iseendalt, vaid teistelt inimestelt enda ümber, kellelt ta võtab teatud määral üle nende väärtushinnangud. Isegi kui vanemad teevad oma parima, ei suuda nad siiski kaitsta oma last kogu maailma eest, millega elu seab teda vastamisi nii erinevate käitumismallide kui kõnepruukide kaudu. Kuid vahel on just vanemad need, kelle käitumisest õpib nende järeltulija kõige koledamad kombes, mida väljaspoole pole nähagi. Nad õpetavad oma lastele, et täiuslik kuritegu on võimalik, et suured vargad sõidavad tõllas, kui väikesed võllas ripuvad, et tõde on alati võitjate poolel – nende poolel, kelle käes on võim tõde enda kasuks kõveraks väänata.

Suurem osa inimesi jääbki juhinduma sellest, mis nad oma vanematelt ja ümberkaudsetelt on õppinud, ja eriti kergesti õpib inimene ära kõik selle, mis on temale endale kasulik. Nii võibki küsida, mida saab nõuda inimeselt, kes on sündinud seesuguste suurte, tõllas sõitvate varaste perre?

Sarnaste tegurite mõju tunneme ära ka tänases evangeeliumis kirjeldatud variseride käitumises. Nad olid veendunud oma isade usus ja selles, et õigus on alati nende poolel. Nende arvates sai Jeesuse käitumise õigsust mõõta nende enda määratud kommete alusel, jälgides, kas ka tema neid kombeid

järgib või mitte. Samas tegid nad oma arvestustes lausa klassikalise vea, mida võime sageli ennast vagaks pidavate inimeste puhul tähele panna. Nimelt olid nad kogu maailma enda nägemuses üsna lihtsaks teinud: nad pidasid oma tühiseid kombetalitusi tähtsamaks kui seadusi, mis puudutasid käitumist kaasinimeste suhtes; nad pidasid oma ligimesteks ainult endasuguseid; nad leidsid, et nende varanduslik seisund on märk Jumala õnnistusest, mis annab neile õiguse põlata vaeseid, kellele see polnud osaks saanud.

Jeesus aga lõi nende maailmapilti mõra, andes mõista, et inimene kui isiksus ei alga sellest, mis ta teistelt on õppinud, vaid sellest, mis temast välja tuleb, see tähendab, kuidas ta õpitud kasutab, kuivõrd on ta võimeline asjade olemusest aru saama ja võtma vastutust oma tegude eest; kui palju on temas kurje mõtteid, kõlvatust, vargust, tapahimu, ahnust, lõbuhimu, kurikavalust, liiderlikkust, kadedust, jumalasalgamist, kõrkust ja rumalust.

Armsad õed ja vennad, see, mida Jeesus väljast sissetulemise ja seest väljaminemise kohta ütleb, on tegelikult inimese elutöö. Noortena peame paratamatult järgima väliseid eeskujusid ja paljutki lihtsalt nende kaudu ära õppima. Kuid elukogemuse kasvades ja oma tegude tagajärgi vigadena tunnistades peame hiljemalt elu lõpuks aru saama, kuidas eristada kurjust headusest ka siis, kui kurjus tuleb meie juurde kõige kõrgemate hüvede sildi all. Samuti peame mõistma, et vahel on rangus ja julge vastuhakkamine ainus viis, kuidas kaitsta habrast headust jõhkra kurjuse eest.

Kuid ilma mõistusega ei saa meil kunagi hästi minna – ei sõja ega rahu ajal, ei elus ega Jumala kohtu ees. Aamen.